

Lesgeven aan getraumatiseerde kinderen

Een praktisch handboek voor het basisonderwijs

Door uiteenlopende omstandigheden kunnen kinderen op jonge leeftijd chronische stress ervaren. De gevolgen van deze vroegkinderlijke chronische traumatisering zijn over het algemeen ernstig en vergaand doordat het de ontwikkeling van de hersenen negatief beïnvloedt. Kinderen hebben hierdoor onder meer moeite met leren, met het reguleren van hun emoties en gedrag en met vertrouwen op zichzelf en in de ander. Sommige kinderen zijn onrustig en kunnen zich niet concentreren omdat ze voortdurend alert zijn op gevaar. Andere kinderen maken zich juist zo onopvallend mogelijk omdat dat hun overlevingskansen heeft vergroot. Er zijn ook kinderen die door een schijnbaar kleine of voor anderen onbegrijpelijke aanleiding agressief reageren omdat hun hersenen nog in de vechstand staan. Voor leerkrachten is dit gedrag vaak moeilijk te begrijpen.

Lesgeven aan getraumatiseerde kinderen biedt leerkrachten, intern begeleiders en schoolmaatschappelijk werkers onmisbare praktische kennis en vaardigheden om goed om te kunnen gaan met het vaak moeilijk te begrijpen gedrag van de vele getraumatiseerde leerlingen waar ze op hun school, mede door de invoering van Passend Onderwijs, in toenemende mate mee te maken hebben. Door traumasensitief onderwijs te bieden aan de kinderen die het nodig hebben wordt het klassenklimaat voor alle kinderen veiliger en de effectieve leertijd en de leeropbrengsten van alle kinderen hoger.

Ook voor studenten die geïnteresseerd zijn in de effecten van chronische traumatisering op de (cognitieve) ontwikkeling is het een zeer waardevol boek.

Leony Coppens, Carina van Kregten en Marthe Schneijderberg hebben in dit boek hun kennis over de impact van chronische traumatisering op de ontwikkeling van kinderen gecombineerd met jarenlange praktijkervaring in het werken met getraumatiseerde kinderen zowel thuis als op school en in

individuele behandelingen en (ouder-)begeleidingen.

Hier kunt u de werkbladen downloaden.

Hier kunt u de bijlagen downloaden.

Een prettig en leesbaar geschreven boek over traumasensitief lesgeven. Uiteraard komt hechting langs, het brein en wat trauma is. De auteurs introduceren het begrip 'de onzichtbare koffer' die de leerling mee naar school brengt en die veel kan verklaren van het gedrag. Met name hoofdstuk 4, 5 en 6 over de aanpak voegen veel toe aan het pedagogisch arsenaal van leerkrachten. Zeer aan te bevelen.

Expertisecentrum Omgaan met Verlies

'Op de pabo leer je hoe je didactisch verantwoorde lessen kunt geven, waardoor kinderen zich veilig voelen en zich kunnen ontplooien. Wanneer kinderen ondanks een ideale leeromgeving toch niet goed tot leren komen en/of afwijkend gedrag laten zien, kan dat komen door trauma. Herkennen van trauma en ermee om weten te gaan is voor elke leerkracht van wezenlijk belang. Dit boek geeft de juiste richtlijnen hiervoor en is een must voor het onderwijs!'

Christel Koek, leerkracht OBS Houtrust

'Lees dit boek, bespreek het in het schoolteam, geef het een plaats bij de intervisie en bij de groepsbespreking. Ga ermee aan de slag, zodat getraumatiseerde kinderen een kans op een normale ontwikkeling krijgen!'

Hanneke Blom, meerscholendirecteur De Haagse Scholen cluster Gedrag

'Lesgeven aan getraumatiseerde kinderen is een toegankelijk handboek voor onder meer leerkrachten, ib'ers, directies en Pabo-studenten. Het verschaft praktische kennis en vaardigheden om goed met het gedrag van getraumatiseerde kinderen om te gaan.'

Naar School! VOS/ABB